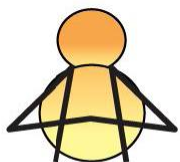

SOCIJALNA PREDUZEĆA U SRBIJI

GRUPA 484

Evropski pokret
Srbija

Slobodan Cvejić

SeConS
grupa za razvojnu inicijativu

EMES kriterijumi za SP

1. Proizvodnja dobara ili prodaja usluga
2. Stepen autonomije u poslovanju
3. Tendencija ka plaćenom radu
4. Eksplicitni cilj dobrobiti za zajednicu ili određenu grupu ljudi
5. Moć donošenja odluka koja nije bazirana na posedovanju kapitala
6. Isključene su profitno orijentisane organizacije

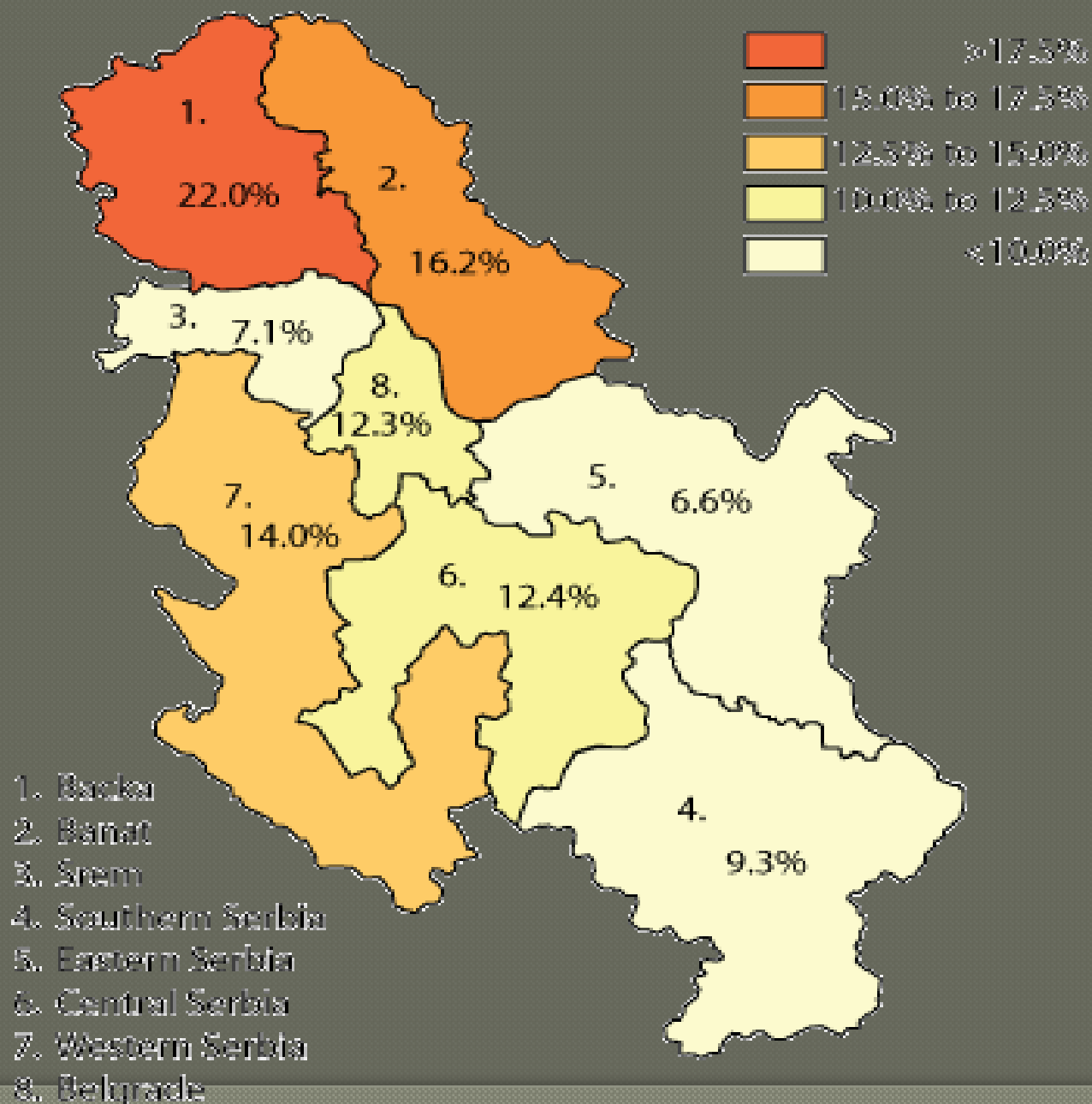
Srbija 2008

Oko 1150 organizacija koje su imale odlike soc. preduzeća
162 NVO, 898 zadruga,
55 preduzeća za zapošljavanje lica sa invaliditetom,
24 zavisna spin-off preduzeća,
13 agencija za razvoj malih i srednjih preduzeća,
6 poslovnih inkubatora i 2 organizacije drugog oblika

Sektor socijalnog preduzetništva prema tipu organizacija - 2008

Tip SP	Podtip SP	% u SP sektoru
Udruženja građana		14.2
	Za podršku ranjivim grupama	9.3
	Za ekologiju i lokalni razvoj	3.1
Zadruge		78.6
	Poljoprivredne	57.8
	Za zapošljavanje mladih	15.3
	Zanatske	2.4
	Ostale	3.1
Preduzeća za OSI		3.3
Preduzeća osnovana od strane udruženja građana		2.1
Agencije za razvoj MSP		1.1
Biznis inkubatori		0.5
Ostala preduzeća		0.2
Ukupno		100

Regional distribution of SEs

Zaposlenost u sektoru SP

- Ukupan broj dugoročno i kratkoročno zaposlenih u sektoru SP je oko 12,000 osoba, što čini svega 0.5% zaposlenih u SRbiji
- Isključujući omladinske zadruge, ukupan broj članova zadruga u sektoru SP je 28,394. Zaposlenost u zadrugama (bilo kroz ugovor ili kroz samozapošljavanje) predstavlja 1.1% ukupne zaposlenosti u Srbiji

Glavni problemi socijalnih preduzeća

Dva problema su zajednička velikom broju organizacija:

- ⦿ 1/3 je prijavila nedostatak finansijskih sredstava
- ⦿ 1/5 se žalila na zakonski okvir.

Preporuke

1. Unaprediti institucionalno okruženje
2. Unaprediti zakonski okvir
3. Mere za podizanje svesti među relevantnim akterima o potencijalu socijalnog preduzetništva
4. Direktna podrška za razvoj SP među relevantnim grupama i pojedincima
5. Dodatna istraživanja

Unapređenje institucionalnog okvira

Razvoj SP zahteva kros-sektorsko planiranje i aktivnosti u 3 oblika:

- horizontalno – reforme i podsticaji u sektorima koji su u nadležnosti sledećih ministarstava: Ministarstvo rada i socijalne politike, Ministarstvo ekonomije i regionalnog razvoja, Ministarstvo finansija, Ministarstvo poljoprivrede, Ministarstvo zaštite životne sredine, Tim Podpredsednika Vlade za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva
- vertikalno – svi nivoi državne politike i uprave – od centralnog, preko pokrajinskog, do lokalnog nivoa
- Vladin i nevladin sektor: udruženja građana i njihove mreže, zadruge i zadružni savezi, agencije za razvoj MSP, strani donatori, etc.

Unapređenje zakonskog okvira

- Najbolji način za regulisanje ove obalsti je izrada i usvajanje Zakona o socijalnim preduzećima
- Izuzetno je važno usvajanje novih zakona o udruženjima građana i o zadrugama
- Treba uvesti standarde i licence u oblasti socijalne zaštite, što bi podiglo kvalitet usluga, omogućilo standardizovanu obuku za pružaoce usluga i sprečilo nelojalnu konkurenciju između formalnih i neformalnih pružaoca usluga.
- Stvoriti povoljnije poresko okruženje. NVO i zadruge su oporezovane kao profitne organizacije, a trebalo bi im olakšati poslovanje makar u početnom periodu. Ove mere treba formulisati veoma pažljivo jer je profitni sektor već pokazao visoku sposobnost prikrivanja u NV sektoru da bi izbegao plaćanje poreza.

Direktna pomoć različitim oblicima SP

- Nove sheme podrške od strane donatora.
- Programi podrške nezaposlenima, pažljivo dizajnirani:
 - od otpremnine do novog posla kroz kolektivno samozapošljavanje
 - građevinske i komunalne zadruge posebno pogodne za nekvalifikovane radnike
 - socijalne zadruge za pružanje pomoći u kući kao forma zapošljavanja nezaposlenih, nekvalifikovanih žena u gradskim i seoskim područjima
 - poljoprivredne zadruge i SP za ruralni turizam koja kombinuju različite lokalne resurse i uključuju više ranjivih grupa
- Važno je samnjiti tržišni rizik SP, makar u početnom periodu

Dalja istraživanja

- Kvalitativno o preprekama za prelazak NVO u SP
- Kvalitativno o spin-off preduzećima da bi se identifikovali najbolji oblici podrške
- Anketno istraživanje poljoprivrednih zadruga sa ciljem da se otkriju razlozi gašenja i specifični problemi sa kojima se susreću.
- Kvalitativno istraživanje NVO i zadruga koje su angažovane u pružanju socijalnih usluga da bi se otkrile dobre prakse i problemi u pristupu tržištu i kreiranju socijalnih usluga